

NOTAT Sygeplejerskers oplevelse af utilsigtede hændelser

I perioden 8. til 16. april 2019 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af Dansk Sygeplejeråds medlemmer. 52% af de i alt 4.030 inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen, svarende til 2.076 besvarelser. Resultaterne er sammenholdt med en sammenlignelig undersøgelse fra 2013.

Hovedresultater

- Halvdelen af sygeplejerskerne ansat i regionerne (54%) og 43% af de kommunalt ansatte sygeplejersker har i forbindelse med deres arbejde forårsaget en utilsigtet hændelse. 13% angiver, at det er sket inden for den seneste måned.
- Blandt de der har forårsaget en utilsigtet hændelse, har 2 ud af 3 rapporteret den seneste hændelse til Dansk Patientsikkerheds Database. De, der ikke rapporterede seneste hændelse, begrundes der oftest med, at de ikke havde tid.
- Der findes sammenhæng mellem både travlhed og underbemanding og forårsagede utilsigtede hændelser relateret til arbejdet.

Resultaterne i dette notat skal læses ud fra, at sygeplejersker i henh. den regionale og kommunale sektor har forskelligt udgangspunkt for utilsigtede hændelser. Regionerne har haft længere tradition for at rapportere utilsigtede hændelser, hvilket kan påvirke bevidstheden om, hvad en utilsigtet hændelse er.

Sygeplejerskernes oplevelser og rapportering af utilsigtede hændelser

54 % af sygeplejersker ansat i regionerne og 43 % af sygeplejersker i kommunerne svarer, at de har forårsaget en utilsigtet hændelse¹, jf. tabel 1. 13% af både de regionalt og kommunalt ansatte svarer, at den seneste utilsigtede hændelse er forårsaget inden for den seneste måned. Og hver tredje siger, at den seneste utilsigtede hændelse er forårsaget inden for det seneste år.

Tabel 1. Har du i forbindelse med dit arbejde forårsaget en utilsigtet hændelse?

	2013		2019	
	Regioner	Kommuner	Regioner	Kommuner
Ja	66%	45%	54%	43%
... Ja, indenfor den seneste måned	-	-	13%	13%
... Ja, inden for det seneste år	33%	29%	32%	31%
Nej	26%	38%	33%	43%
Ved ikke	8%	18%	13%	14%
Total	100%	100%	100%	100%
Antal	957	301	992	396

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner. Ved ikke er inklusiv ikke relevant. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.

De sygeplejersker, der har forårsaget en utilsigtet hændelse i forbindelse med deres arbejde, er efterfølgende spurgt til, hvor mange utilsigtede hændelser de forårsagede seneste måned. Hovedparten angiver "ved ikke" eller 1 gang, jf. tabel 2.

¹ Ved utilsigtede hændelser forstås hændelser og fejl, som ikke skyldtes patientens sygdom, og som enten er skadevoldende eller kunne have været skadevoldende. En utilsigtet hændelse omfatter en begivenhed, der forekommer i forbindelse med sundhedsfaglig virksomhed, herunder også præhospital indsats eller i forbindelse med forsyning af og information om lægemidler.

Tabel 2. Hvor mange utilsigtede hændelser forårsagede du?

	2019	
	Regioner	Kommuner
1	37%	41%
2	9%	5%
3 eller flere	2%	1%
Ved ikke	52%	52%
Total	100%	100%
Antal	536	169

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner. Spørgsmål blev ikke stillet i 2013. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.

Blandt de sygeplejersker, der i forbindelse med deres arbejde har forårsaget en utilsigtet hændelse, rapporterede 68% af de regionalt ansatte sygeplejersker den seneste utilsigtede hændelse til Dansk Patientsikkerheds Database (DPSD). Den tilsvarende andel er 65% blandt de kommunalt ansatte sygeplejersker, jf. tabel 3. Sammenlignet med 2013 ser det ud til, at en mindre andel af de regionalansatte der rapporterer de utilsigtede hændelser.

Tabel 3. Rapporterede du den seneste utilsigtede hændelse, som du forårsagede til Dansk Patientsikkerheds Database (DPSD)

	2013		2019	
	Regioner	Kommuner	Regioner	Kommuner
Ja	76%	64%	68%	65%
Nej	20%	30%	26%	28%
Ved ikke	4%	6%	6%	7%
Total	100%	100%	100%	100%
Antal	630	135	536	169

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner, der svarede ja i tabel 1. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.

Blandt de 26% regionalt ansatte sygeplejersker som har svaret, at de ikke har rapporteret den seneste utilsigtede hændelse til DPSD, angives tidsmangel som den primære årsag til den manglende indberetning (se tabel 4).

Blandt de 28% kommunalt ansatte sygeplejersker som har svaret, at de ikke har rapporteret den seneste utilsigtede hændelse til DPSD, angives også tidsmangel som den primære årsag til den manglende indberetning (se tabel 4).

Tallene er baseret på et mindre antal respondenter, og skal derfor anvendes med en vis forsigtighed.

Tabel 4. Hvorfor rapporterede du ikke den seneste utilsigtede hændelse, du forårsagede til DPSD (sæt evt. flere krydser)

	2013	2019
Jeg havde ikke tid til det	41%	56%
Jeg vurderede, at hændelsen var så ubetydelig, at det ikke var relevant	31%	36%
Jeg glemte det	13%	15%
Jeg var ikke klar over, hvordan jeg skulle rapportere hændelsen	12%	5%
Jeg regnede med at andre ville rapportere hændelsen	4%	3%
Jeg fik besked på, at jeg ikke måtte rapportere hændelsen	-	1%
Jeg var bange for sanktioner	1%	3%
Andre årsager	33%	16%
Ved ikke	1%	3%
Antal	166	186

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner, der svarede nej i tabel 3. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.

I 2019 blev der endvidere spurgt til, hvorvidt medlemmerne oplever, at de indrapporterede utilsigtede hændelser danner grundlag for læring på arbejdspladsen. 61% af regionerne angiver, at de indrapporterede utilsigtede hændelser 'ja, altid', 'ja, ofte' eller 'ja, sommetider' danner grundlag for læring på arbejdspladserne. 16% angiver 'ja, sjældent' og 12% angiver 'nej'.

For de kommunalt ansatte angiver 45%, at de indrapporterede utilsigtede hændelser 'ja, altid', 'ja, ofte' eller 'ja, sommetider' danner grundlag for læring på arbejdspladserne. 17% angiver 'ja, sjældent' og 20% angiver 'nej'. Dette fremgår af tabel 5. Dette spørgsmål blev ikke stillet i 2013.

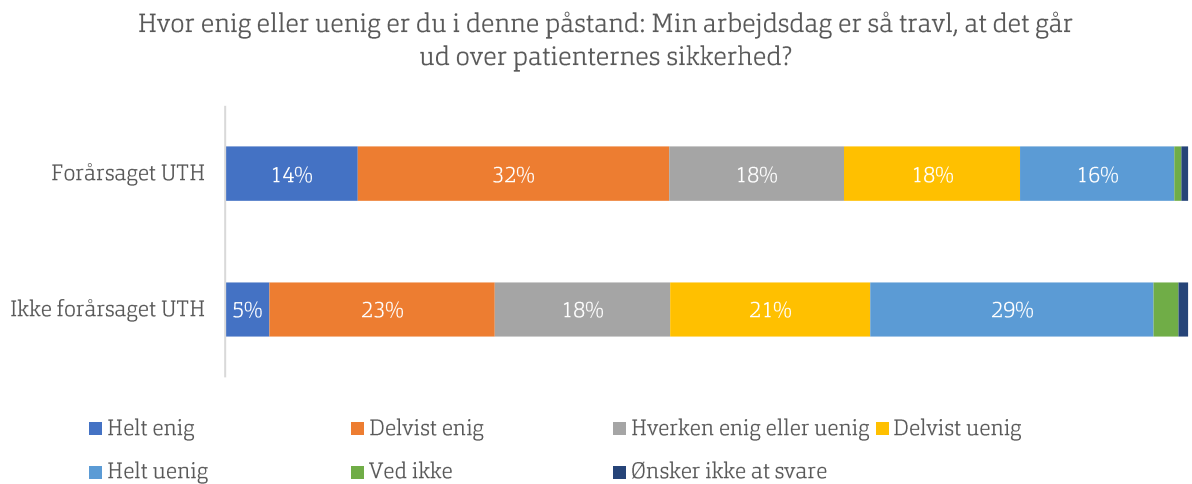
Tabel 5. Oplever du, at de indrapporterede utilsigtede hændelse danner grundlag for læring på din arbejdsplads?

	2019	
	Regioner	Kommuner
Ja, altid	12%	6%
Ja, ofte	22%	15%
Ja, sommetider	27%	24%
Ja, sjældent	16%	17%
Nej, aldrig	12%	20%
Ved ikke	11%	20%
Total	100%	100%
Antal	991	394

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner. Spørgsmål blev ikke stillet i 2013. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.

I spørgerammen indgik også spørgsmål om sygeplejerskernes oplevelser af travlhed og underbemanding. Begge spørgsmål er korreleret med spørgsmålet om, hvorvidt den adspurgte sygeplejerske har forårsaget en utilsigtet hændelse i forbindelse med deres arbejde. 46% af de sygeplejersker der angiver, at de har forårsaget en utilsigtet hændelse, er helt eller delvist enige i, at deres arbejdsdag er så travl, at det går ud over patienternes sikkerhed. Denne andel er 28% for de, der ikke har forårsaget en utilsigtet hændelse, jf. figur 1.

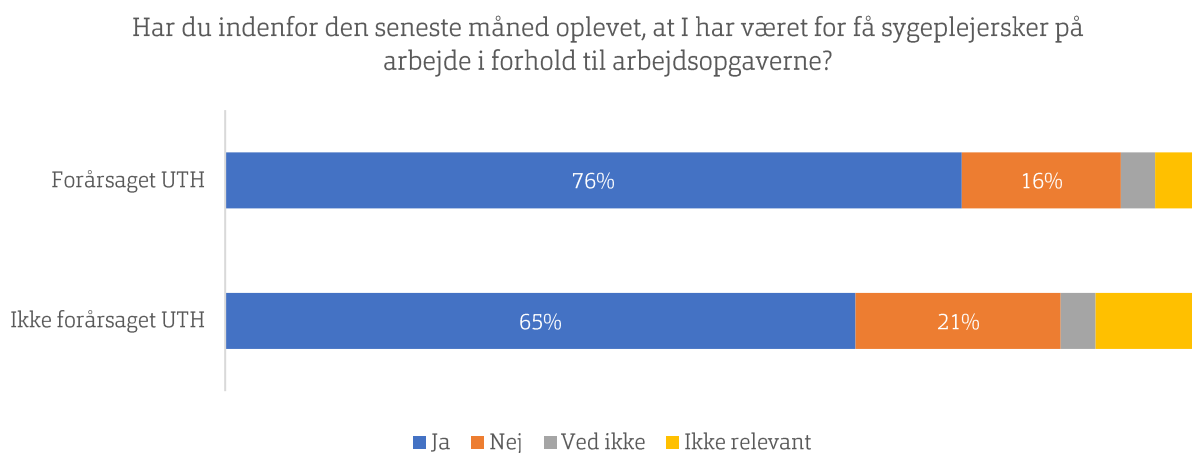
Figur 1. Sammenhæng mellem utilsigtede hændelser og travlhed 2019

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner. N=1.388. Der er statistisk signifikant forskel på de to spørgsmål, da $p < 0,05$. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.

76% af de sygeplejersker der angiver, at de har forårsaget en utilsigtet hændelse angiver, at der er for få sygeplejersker på arbejde seneste måned i forhold til arbejdsopgaverne. Denne andel er 65% for de, der ikke har forårsaget en utilsigtet hændelse, jf. figur 2.

Figur 2. Sammenhæng mellem utilsigtede hændelser og underbemanding 2019

Anm: Ikke ledende erhvervsaktive medlemmer i panelet ansat i regioner og kommuner. N=1.388. Der er statistisk signifikant forskel på de to spørgsmål, da $p < 0,05$, også når svarkategorierne "ved ikke" og "ikke relevant" ekskluderes fra det statistiske test. Kilde: MEGAFON/DSR Analyse.